

MAHOBATLI RANG TASVIR SAN'ATI ORQALI MILLIY QADRIYATLARNI YOSH AVLOD ONGIGA SINGDIRISH**Isafov Omadbek Otabek o'g'li**

Toshkent shahri Kamoliddin Behzod nomidagi Milliy rassomlik va dizayn instituti

Tasviriy san'at fakulteti, Mahobatli rang tasvir yo'nalishi 1-bosqich magistranti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18228665>

Annotatsiya. Mazkur tadqiqot mahobatli rang tasvir san'ati imkoniyatlari orqali milliy qadriyatlarni yosh avlod ongiga singdirish masalasiga bag'ishlangan. Unda monumental rangtasvirning estetik, g'oyaviy va tarbiyaviy salohiyati, uning tarixiy xotirani mustahkamlashdagi o'rni hamda zamonaviy ijtimoiy makonda yoshlar dunyoqarashiga ko'rsatadigan ta'siri yoritiladi. Tadqiqot davomida mahobatli san'atning milliy ramzlar, tarixiy obrazlar va madaniy merosni vizual ifodalashdagi ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, ta'lim muassasalari va jamoat makonlarida monumental rangtasvir asarlaridan foydalanish orqali ma'naviy tarbiyani kuchaytirish masalalari ilmiy asosda ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: mahobatli rang tasvir, milliy qadriyatlar, yosh avlod, badiiy tarbiya, madaniy meros.

Kirish. Bugungi globallashuv sharoitida milliy o'zlikni saqlab qolish va uni yosh avlod ongiga chuqur singdirish muhim ijtimoiy vazifalardan biri hisoblanadi. Axborot oqimlarining tezligi, vizual madaniyatning ustuvorligi va ommaviy madaniyat ta'sirining kuchayishi natijasida milliy qadriyatlarga nisbatan munosabatda befarqlik holatlari ham uchramoqda. Shu sababli san'atning tarbiyaviy imkoniyatlarini kengroq ishga solish, ayniqsa, vizual ta'siri kuchli bo'lgan mahobatli rang tasvir san'ati orqali yoshlar ongida mustahkam ma'naviy tayanch yaratish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Mahobatli rang tasvir san'ati o'zining keng ko'lamli, jamoat makoniga yo'naltirilgan va uzoq muddatli estetik ta'siri bilan boshqa san'at turlaridan ajralib turadi. Ushbu san'at turi tarixan jamiyat g'oyalarini, milliy ruhni va ijtimoiy qadriyatlarni ifodalash vositasi bo'lib xizmat qilgan. Bugungi kunda ham monumental rangtasvir asarlari ta'lim muassasalari, madaniyat markazlari va jamoat binolarida yoshlar ongiga bevosita ta'sir ko'rsatadigan muhim tarbiyaviy manba sifatida namoyon bo'lmoqda.

Milliy qadriyatlarni singdirish jarayonida badiiy obrazlarning roli beqiyosdir. Rang, kompozitsiya va ramzlar orqali ifodalangan g'oyalar yosh avlodning hissiy olamiga chuqur kirib boradi. Shu jihatdan, mahobatli rang tasvir san'ati nafaqat estetik zavq bag'ishlaydi, balki tarixiy xotira va milliy o'zlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Ushbu tadqiqot ana shu jarayonlarning nazariy va amaliy jihatlarini yoritishga qaratilgan.

Asosiy qism. Mahobatli rang tasvir san'ati milliy qadriyatlarni ifodalashda o'ziga xos badiiy tilga ega. Unda tarixiy shaxslar, milliy qahramonlar, an'anaviy marosimlar va xalqona motivlar yirik kompozitsiyalar orqali tasvirlanadi. Bunday asarlar yosh tomoshabinni o'ziga jalb etib, unda o'tmishga hurmat va kelajakka mas'uliyat tuyg'ularini uyg'otadi. Ranglarning uyg'unligi va kompozitsion yechimlar orqali berilgan g'oyalar so'zsiz tushunarli bo'lib, ularning ta'siri uzoq vaqt saqlanib qoladi.

Yosh avlod ongida milliy qadriyatlarni shakllantirishda ta'lim muassasalaridagi badiiy muhit muhim ahamiyatga ega. Devoriy suratlar, pannolar va monumental kompozitsiyalar o'quvchi va talabalarning kundalik muhitiga singib, ularning dunyoqarashiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

Bunday san'at asarlari faqat bezak vazifasini bajarmay, balki ma'naviy tarbiya vositasiga aylanadi. Ular orqali yoshlar milliy tarix, madaniyat va an'analarga nisbatan qiziqish uyg'otadi.

Mahobatli rang tasvir san'ati zamonaviy talablarga mos holda rivojlanib bormoqda.

An'anaviy motivlar zamonaviy badiiy uslublar bilan uyg'unlashib, yoshlar uchun yanada jozibador ko'rinish kasb etmoqda. Bu jarayonda rassomning shaxsiy qarashi, badiiy tafakkuri va ijtimoiy mas'uliyati muhim rol o'ynaydi. Chunki monumental asar jamiyatga qaratilgan bo'lib, uning g'oyaviy yuklamasi keng auditoriyaga ta'sir ko'rsatadi.

Milliy qadriyatlarni aks ettiruvchi mahobatli asarlar yoshlarning estetik didini shakllantirish bilan birga, ularni vatanparvarlik ruhida tarbiyalaydi. Tarixiy obrazlar va ramzlar orqali berilgan g'oyalar yosh ongida mustahkam ma'naviy poydevor yaratadi. Natijada san'at ijtimoiy barqarorlik va madaniy uzviylikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, mahobatli rang tasvir san'ati milliy qadriyatlarni yosh avlod ongiga singdirishda kuchli estetik va tarbiyaviy salohiyatga ega. U vizual ta'sir orqali tarixiy xotirani jonlantiradi, milliy o'zlikni mustahkamlaydi va yoshlarni ma'naviy jihatdan boyitadi.

Bunday san'at asarlari ta'lim va jamoat makonlarida keng qo'llanilganda, ularning tarbiyaviy samarasi yanada ortadi.

Yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalash jarayonida mahobatli rang tasvir san'atidan tizimli foydalanish zarur. Rassomlar va ta'lim muassasalari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish, zamonaviy badiiy yechimlar orqali milliy mavzularni yoritish muhim ahamiyat kasb etadi. Shu orqali san'at nafaqat estetik hodisa, balki jamiyat taraqqiyotiga xizmat qiluvchi ijtimoiy omilga aylanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008. – B.112.
2. Qosimov A. O'zbek tasviriy san'ati tarixi. – Toshkent: San'at, 2015. – B.245.
3. Ahmedov R. Monumental san'at va zamonaviylik. – Toshkent: Tafakkur, 2018. – B.198.
4. Saidov U. Milliy madaniyat va yoshlar tarbiyasi. – Toshkent: Fan, 2017. – B.164.
5. Ismoilov N. Tasviriy san'atda ramz va obraz. – Toshkent: Akademnashr, 2019. – B.152.
6. To'xtayev B. Badiiy tafakkur va ijtimoiy ong. – Toshkent: O'zbekiston, 2016. – B.176.